

Vrienden van de Stadskern Zwolle

Nieuwsbrief voorjaar 2024

Ogen en oren

Als bestuur van de Vrienden proberen we de ontwikkelingen in de stad zo goed mogelijk te volgen. Wanneer nodig nemen wij initiatief, gaan we gesprekken aan en oefenen we onze invloed uit. Wij realiseren ons dat we misschien te weinig gebruik maken van de informatie en zienswijze van onze leden. Jullie zijn onze ogen en oren in de stad.

Afgelopen jaar hebben we een aantal wandelingen en een tweetal Stamtafels georganiseerd. Activiteiten waarbij veel informatie werd gedeeld waar wij als bestuur iets mee kunnen... Er zijn vast nog veel meer inzichten en opvattingen onder de leden die wij niet kennen. Daarom aan jullie de vraag: zijn er zaken waarvan jullie vinden dat het bestuur er op zou moeten acteren? Bij welke projecten moeten wij een vinger aan de pols houden? Graag vernemen we dat van jullie, want het zijn onze leden die in de haarvaten van de stad zitten.

Stuur een mail, liefst met foto, naar info@vriendenvandestadskernzwolle.nl. Alvast bedankt!

< Kijkje op het dak van Bloemendalstraat 7. Zie het artikel op pagina 8 over de plannen voor dit pand.

Colofon

Redactie	Peter Goudswaard & Patrick Rijke
Teksten	Peter Bloembergen, Peter Goudswaard, Peter Kamphuis, Raymond Salet
Foto's	Peter Goudswaard
Druk	Editoo B.V.
E mail	info@vriendenvandestadskernzwolle.nl
Website	vriendenvandestadskernzwolle.nl
Telefoon	0882266621
Twitter	@StadskernZwolle
Adres	Postbus 1180, 8001BD Zwolle

Nieuws en uitnodigingen per e-mail

Onze vereniging organiseert steeds meer activiteiten voor u. Graag willen wij u daarom ook per e-mail kunnen bereiken. Dan kunnen wij u tussen de nieuwsbrieven door op de hoogte houden en uitnodigen voor ledenactiviteiten. Hebben wij geen mailadres van u? Geeft u dit dan alstublieft door aan info@vriendenvandestadskernzwolle.nl. Alvast bedankt!

Uitnodiging: algemene ledenvergadering 25 april 2024

Op dinsdag 23 april 2024 wordt de jaarlijkse algemene ledenvergadering van de Vrienden van Stadskern Zwolle gehouden in de Groote Sociëteit aan de Koestraat 8 in Zwolle. Inloop vanaf 19.00 uur. Aanvang vergadering om 19.30 uur.

Agenda ALV

1. Opening door de voorzitter
2. Verslag jaarvergadering 25 april 2023*
3. Jaarverslag 2023
4. Jaarrekening 2023 en begroting 2024*
5. Verslag kascommissie
6. Samenstelling kascommissie
7. Samenstelling bestuur
8. Mededelingen van het bestuur
9. Rondvraag
10. Sluiting

*Bij deze agendapunten zijn de stukken in te zien op onze website. Ter vergadering zullen prints beschikbaar zijn voor de aanwezigen.

We stellen het op prijs dat u zich aanmeldt voor de ledenvergadering door een mail te sturen naar info@vriendenvandestadskernzwolle.nl.

Presentatie Water in Zwolle

Aansluitend aan de vergadering, rond 20.30 uur, zal stedenbouwkundige Herman Reezigt een presentatie geven over water in Zwolle.

Introducees zijn van harte welkom om na afloop van de vergadering deze presentatie bij te wonen.

Afsluiting en borrel om circa 21.30 uur.

Zichtlijnen in Zwolle

Impressie van de Stamtafel op 5 maart

Onze stamtafel stond net als de eerste keer op de Oosterschelde. En opnieuw kwamen er enkele tientallen leden op af. Naast het bijpraten aan de tafels stond als thema na de pauze 'zichtlijnen' op het programma.

Sfeerimpressie van de Stamtafel tijdens de causerie van Henk Snel >

Diverse leden hadden foto's van zichtlijnen en doorkijkjes in de stad ingestuurd en senior stedenbouwkundige Henk Snel van de gemeente speelde met zijn causerie in op de foto's.

In zijn verhaal kwam Gordon Cullen, een belangrijke onderzoeker op stedenbouwkundig gebied uit de jaren '60, ter sprake, die in de context van Engelse steden aantrekkelijke buurten in vooral binnensteden analyseerde en in tekeningen presenteerde. Verplichte kost – nog steeds – voor studenten.

< Tekening uit het studieboek van Gordon Cullen waarin hij een boeiende route door een dorp in Engeland stapsgewijs uit de doeken doet.

Zo kun je ook in de Zwolse context aantrekkelijke looplijnen en doorkijkjes selecteren en van commentaar voorzien. De Zwolse binnenstad staat immers bekend om z'n vriendelijke sfeer, z'n intimiteit en de aangename ruimtelijke verrassingen en ervaringen. Overgangen van grotere ruimten naar kleinere, poorten en stegen naast hofjes en parkjes bepalen het totaal. Dit is volgens Henk Snel nog steeds van belang bij bijvoorbeeld de herstructurering van het Broerenkwartier en de herinrichting van het Grote Kerkplein.

> Doorkijkje in het Broerenkwartier

De herinrichting van het Grote Kerkplein

Na twee gesprekken over het te vernieuwen plein lijkt er zicht op de definitieve keuze. Voorzitter Peter Kamphuis en Peter Goudswaard werden voorafgaand aan de openbare presentatie ontvangen op het stadhuis. Dit waren onze bevindingen.

De ontwerpers gaan uit van een groen plein met open ruimte voor markt, carnaval en festivals. Als attractie lijkt de keuze te zijn gemaakt voor een waterkunstwerk dat vlak in de bestrating ligt.

De ruimtewerking van het vernieuwde plein richt zich op een eenheid met de Grote Markt en de Luttekestraat, alsmede op een opwaardering van de doorgang onder het stadhuis naar de Goudsteeg en Bethlehemkerkplein. Hier komt een centrale fietsenstalling tezamen met een bescheiden rij huizen langs de Goudsteeg.

Het bordes voor het stadhuis blijft leeg en zal door het weghalen van de platanen langs de Praubstraat meer geïntegreerd worden met het hoofdplein.

De terrassen aan de noordkant zullen onderbroken worden door een looproute en deels opschuiven rondom de platanen, meer naar het midden van het plein. Fietsen stallen op het plein is er niet meer bij in het plan, ook in de hoek tegen het stadhuis niet.

Het uitgangspunt van de Vrienden van de Stadskern voor een leeg en groen plein wordt in redelijke mate wel aangehouden. Het opschuiven van de terrassen lijkt ons minder geslaagd, maar er ontstaat nu wel een geïntegreerde route tussen de terrassen naar de onderdoorgang onder het stadhuis.

Of de centrale fietsenstalling voorkomt dat er fietsen staan op het plein is de vraag, omdat de afstand naar de Goudsteeg behoorlijk is. Een deel is waarschijnlijk wel weg te vangen met deze voorziening, waar tevens toezicht geboden kan worden. De onderdoorgang is vooralsnog een tochtgat, dat goed schoongehouden moet worden. Een cruciaal onderdeel in de route naar de fietsenstalling zal de oude Weem zijn, de voormalige pastorie van de Grote Kerk, die nu leeg staat. De gemeente gaat hiervoor een prijsvraag uitschrijven voor een gegadigde die met een financieel onderbouwd plan komt.

Een verdere opwaardering van de route en de onderdoorgang kan worden gerealiseerd als het pleintje tussen de Weem en het stadhuis met minimaal een boom wordt beplant en als aan de Goudsteeg naast de fietsenstalling enkele huizen kunnen worden toegevoegd, het gat opvullend in de rooilijn.

Het opschuiven van de terrassen naar het centrale deel van het plein lijkt het minst aantrekkelijke onderdeel te zijn van het plan, omdat de huidige terrasstrook goed functioneert en de terrassen zijn gefixeerd door de bestaande bomenrij.

Met de Stadsbouwmeester op de fiets

Op een koude dag in februari zijn enkele bestuursleden met stadsbouwmeester Sjoerd Feenstra door de stad gefietst, vanuit de Spoorzone via de Veerallee en Nieuwe Veemarkt, Kamperpoort en Katwolderplein naar het Roelenkwartier. Hierbij enige statements van Feenstra en commentaar van de Vrienden van de Stadskern.

Het nieuw in te richten Koggepark met groene oevers naar de vijver krijgt al enige vorm. Feenstra: Dit is echt onvoldoende om voor de hele woonwijk en Spoorzone een groene 'uitstraling' te krijgen. Er zal veel meer groen moeten worden toegevoegd om buitenrecreatie te verzekeren.

De verbinding tussen het stadscentrum, station en Windesheim, Engelse werk via een kleine ondertunneling van de IJsselallee is ronduit slecht.

De stadsbouwmeester ziet de IJsselallee echt als een obstakel om een goede verbinding te krijgen tussen wonen ter plekke en het groen van het Engelse werk en IJssel. Recente plannen betreffen ca. 500 huizen bij Wärtsilä en hoe pas je dat goed in met groen en blauw? Vooralsnog bestaat de buurt uit veel steen en asfalt voor het parkeren van auto's.

Bij de 'Willemsknoop', op de plek van het benzinestation en de kringloopwinkel aan de Veerallee, zijn plannen voor woningbouw. Ruimtelijk ligt hier een opgave om aan de sluiten bij de fraaie Jugendstil-villa's en de kale flat aan de overzijde.

Feenstra: Bij deze flat ging mis wat zo vaak fout gaat bij hoogbouw. Het ontbreekt aan een inpassing in de omgeving en aan een goede plint en 'gezicht' naar de buurt.

De Vrienden vinden dat hier weer het water van de gedempte Willemsvaart teruggebracht zou moeten worden, om de uitdijende stad een verbindende structuur van de IJssel naar het centrum terug te geven. Dit was vroeger de route voor Zwollenaren aan de wandel naar de natuur op vrije dagen.

De nieuwbouwwijk 'Nieuwe Veemarkt' vinden we een waardevolle ontwikkeling. Een door een presentatie aan het publiek uitgezochte architect werkt aan de eerste blokken. Wat ontbreekt in de wijk is een passende opening naar de binnenstad. Feenstra: De bestaande supermarkt blokkeert hier de doorgang. Deze zou verplaatst moeten worden naar de (mobiliteits)hub.

Aangekomen in het Roelenkwartier wacht een warm kantoor met koffie en kan vanaf de bovenste etage van het gebouw de omgeving worden bestudeerd. De ontwikkelaar van Volker Stevin bevestigt de moeilijke markt voor appartementen. De ombouw van bestaande

kantoren naar woningen zal minder snel verlopen. De bedoeling is wel dat er naast kantoren meer woningen komen alsmede een parkeerhub naast de Mayor. Vanuit de hub zal er een looproute langs het Zwartewater naar de binnenstad komen.

Feenstra: We moeten oppassen dat in Roelenkwartier en Spoorzone niet overal dezelfde formule voor woningbouw wordt gekozen van goedkoop, middensegment en dure koop met standaard 30-40-30% met bijpassend uniform beeld. Uitgangspunt zou moeten zijn dat de menselijke Zwolse maat het leidende motief wordt.

De Vrienden bepleiten een verbinding van het Roelenkwartier met de Zwartewaterzone als recreatieve looproute naar de havens en groenzones voor de wijk Holtenebroek.

< De visie voor het stadshart met het singelpark. Linksboven de mobiliteitshub in het Roelenkwartier.

In april volgt een nieuwe afspraak met de Stadsbouwmeester; dan verkennen we de oostelijke kant van het stadshart.

De verloren toren

Het festival rondom de ooit reusachtige toren van de Grote of St. Michaelkerk, nu Academiehuis, is met een feestelijke avond besloten.

60 inzendingen van uiteenlopend karakter zijn bij de opening besproken en tentoongesteld. Het betrof gedichten, kindertekeningen, verhalende schetsen en inzendingen van meer bouwkundige aard. Een aparte categorie bestond uit enceneringen met lichteffecten die soms eenmalig waren, en soms afspeelbaar op bepaalde dagen of uren.

Een jury heeft zich over het aanbod gebogen en hierop een zekere reflectie gegeven. Ook de stadsbouwmeester gaf commentaar. Een aantal inzenders kon zijn verhaal op het podium doen en enkele juryleden deden dat vanuit hun professie.

Eén winnaar was er niet, daarvoor was het speelveld te wijdlopijg en dat zou de inbreng te kort gedaan hebben. Wel was er onder de studenteninzendingen een winnaar met het motto 'De schicht' (zie foto). De voorzitter van de jury onthulde dat er een vervolgronde komt voor professionals.

Ontwikkeling Bloemendalstraat-Krommejak

Er zijn plannen voor een hotel in een kantoor aan de Bloemendalstraat in combinatie met nieuwbouw van appartementen in het Krommejak. De Vrienden zijn alvast wezen kijken.

Derk van Dijk en Paul Bredewoud van het bedrijf Resido ontwikkelden de afgelopen jaren een bouwplan voor het voormalige kantoorgebouw van de Sociale dienst, waar vervolgens geestelijke gezondheidszorg was gevestigd. Dat voor die tijd moderne kantoorgebouw werd in de jaren '50 gebouwd op de plek waar ooit voorname huizen van notabelen stonden. Mede vanwege de toen verwachte toename van het autoverkeer werd het pand anderhalve meter naar achteren uit de rooilijn geplaatst. Het dak op het tweelagen hoge pand werd plat afgedekt met een geprofileerde dakrand. Later is aan de achterzijde een uitbreiding gerealiseerd met dezelfde hoogte, eveneens plat.

Het nieuwe plan, dat we als preview mochten zien, voorziet in een hotelfunctie aan de straatzijde. Het pand wordt opgehoogd met een dubbele steile kap.

Aan de zijde van de Krommejak is een nieuwbouw gepland met appartementen die aan de straat in het traditionele model van twee panden in twee lagen met kap zijn geconcipeerd. Tussen beide elementen is de bestaande aanbouw omgebouwd tot eveneens appartementen, iets lager dan het hotel en de nieuwbouw pandjes.

De plannen zijn in de buurt grotendeels goed geland en de vergunning is verleend. De verwachting is dat de bouw deze zomer start. Foto's en impressies zullen binnenkort in de pers verschijnen.

De Vrienden van de Stadskern zijn tevreden met de ontwikkelingen omdat er weer een passende (traditionele) vormgeving en functionaliteit tot stand komt. De wat merkwaardige terugrooiing wordt opgevuld met geveltuinjes, wat de straat ten goede komt. Hopelijk verdwijnen ook de auto's op termijn uit beeld. De hotelfunctie voegt een nieuwe activiteit toe aan de straat, terwijl het wonen met betaalbare huurwoningen in de Krommejak de bestaande woonfunctie versterkt. Hopelijk lukt het Resido het project nu in deze wat moeilijke conjunctuur toch van de grond te krijgen, dat verdient waardering.

Festival Stad

Het bestuur spijkt zijn kennis bij

De vrienden van de Stadskern staan voor het behoud van het karakter van Zwolle, maar hebben een open oog naar de toekomst. Er gaat veel veranderen in onze steden en dat geldt zeker ook voor Zwolle.

Denk alleen al aan de schielsprong die Zwolle gaat maken van 130.000 naar 160.000 inwoners. Dat heeft gevolgen op velerlei gebied. We krijgen te maken met meer woningbouw in de stad (verdichting/inbreiding), met sloop of renovaties van naoorlogse wijken, met een andere vorm van mobiliteit, met het klimaatvriendelijker maken van de stad en de daarmee gepaard gaande andere inrichting van de openbare ruimte.

De Vrienden realiseren zich dit terdege en schreven zich met vier bestuursleden in voor Festival Stad dat zich richt op de 'Stad van de toekomst'. Het Festival werd georganiseerd door APPM, de Mannen van Schuim, Stadkwadraat en Urhahn Festival Stad. Het festival was te gast in Zwolle en bestond uit een dertigtal sessies en stelde ons in de gelegenheid ons te informeren over tal van nieuwe ontwikkelingen.

Een greep uit de thema's die de revue passeerden:

- transformatie naoorlogse wijken
- het realiseren van mobiliteitshubs bij gebiedsontwikkeling
- grip op grondbeleid

- de ontwikkeling van de sociale infrastructuur, bouwen aan buurtleven
- fietsparkeren
- klimaatadaptatie (hoe kunnen we onze steden klaarstomen voor de uitdagingen van morgen)
- ruimte voor werken in de stad.

Wanneer we de opgedane informatie vertalen naar het ideeëngoed van de Vrienden, komen we tot een aantal aanbevelingen voor onze stad:

- heb eerbied voor haar geschiedenis
- bewaak haar identiteit
- dring de auto uit het centrum en richt de stad in volgens het STOMP-principe (Stappen, Trappen, Openbaarvervoer, deelMobiliteit, Particuliere auto)
- voorzieningen voor fietsparkeren
- het stimuleren van bewoning van de binnenstad (ook voor gezinnen)
- het kindvriendelijker maken van de binnenstad (Grote Kerkplein)
- maak de verblijfsruimten aantrekkelijker (brede stoepen, interessante plinten, bankjes op logische beschutte plekken, etc.)
- voorkom verrommeling van de openbare ruimte (opgestapeld terrasmeubilair, buitensporige reclame-uitingen, etc.)
- versterk de blauw- en groenstructuur (Willemsvaart weer aansluiten op de stadsgracht).

De Vrienden zien de stad als een levend organisme waarbij vernieuwing en aanpassing altijd nodig zullen zijn, maar laten we wel van het karakter van onze stad bewaken en bewaren.

Andere Vrienden

Op bezoek bij de Vrienden in Amsterdam, Amersfoort en Franeker

In vele steden zijn Vriendengroepen actief in het bewaken van ons erfgoed en houden zich bezig met architectuur- en stadsontwikkeling in hun gemeente. De Vrienden van de Stadskern Zwolle hebben contact gezocht met zusterorganisaties in andere steden om na te gaan welke problemen er ter plaatse spelen en welke oplossingen men daarvoor gevonden heeft. Het idee was van elkaar te leren. Dat is ruimschoots gelukt.

Ook de Vrienden van Amsterdam, Amersfoort en Franeker maken zich terecht zorgen over de ontwikkelingen in hun stad die het karakter van de oude binnensteden nadelig beïnvloeden. Van ongewenste hoogbouw tot terrassenbeleid. Hoogbouw dat leidt tot bederf van het stadssilhouet, ongebreidelde uitbreiding van terrassen wat 'verrommeling' van de openbare ruimte tot gevolg heeft.

Een delegatie van het bestuur heeft een bezoek gebracht aan Amsterdam, Amersfoort en Franeker en constateerde grote herkenbaarheid in de gesignaleerde problemen, hoewel er ook door de schaalgrootte verschillen zijn te onderkennen.

De volgende thema's zijn in de gesprekken aan de orde geweest:

- de relatie Vrienden met het openbaar bestuur
- de relatie Vrienden met de gemeentelijke organisatie
- de relatie met de plaatselijke belangengroepen
- het vraagstuk hoe de leden meer bij de activiteiten van de Vrienden te betrekken.

Daarnaast zijn vele praktische zaken de revue gepasseerd, zoals het werven van nieuwe leden, de inrichting van de ledenadministratie, de communicatie naar de leden, het gezicht naar buiten, enz.

Het uitwisselen van ervaringen en wetenswaardigheden werd als zeer stimulerend ervaren. Enthousiaste mensen die met liefde iets over hun stad willen vertellen; inspirerend.

Excursie naar Amersfoort

Het heeft onder meer geleid tot het plan om een excursie naar de stad van één van de 'zusterverenigingen' te organiseren.

In Amersfoort zijn we rondgeleid door de oude binnenstad en hebben een spiegel voorgehouden gekregen. Het besef dat daar dezelfde ontwikkelingen spelen als bij ons, deed bij ons de ogen openen en ons gestimuleerd om met nog meer kracht te waken over onze Zwolse binnenstad.

Een dergelijke ervaring willen we onze leden niet onthouden en daarom willen we nagaan of bij de leden belangstelling en enthousiasme is om zo'n excursie te organiseren.

Heeft u interesse om mee te gaan met een excursie naar Amersfoort?

Geeft u dat dan door, liefst via mail: info@vriendenvandestadskernzwolle.nl. Bij voldoende belangstelling gaan het bestuur en een werkgroep van actieve leden hiermee aan de slag.

In Memoriam: Martin Weijkamp (1926-2024)

^ Foto: Frans Paalman

Op 8 januari van dit jaar is ons erelid Martin Weijkamp overleden. Martin gaat de geschiedenis in als het langstzittende bestuurslid van de Vrienden: hij kwam ten tijde van de 'stadhuiskwestie' in 1969 in het bestuur en heeft zich tot in het voorjaar van 2002 als bestuurslid met hart en ziel ingezet voor de Stadskern.

Bij zijn afscheid – Weijkamp was inmiddels 75 jaar – schreven zijn voormalige medebestuurders dat hij drieëndertig jaar een drijvende kracht in het bestuur is geweest. Zij roemden zijn ongeëvenaard netwerk in Zwolle en maakten gewag van de 'boeiende tegenstelling' tussen zijn aimabele aard en zijn stevige standpunten. Voor zijn tomeloze inzet voor het behoud van het historische karakter van de stadskern is hij beloond met het erelidmaatschap van onze vereniging. Ook na al die jaren in het bestuur is hij zich blijven inzetten voor de vereniging en de stadskern, getuige onder meer de talloze ingezonden brieven in de Zwolse Courant.

Eind 2006 verscheen ter gelegenheid van zijn 80ste verjaardag een portret in de Zwolse Courant, inmiddels De Stentor, van 'deze markante Zwollenaar' met de veelzeggende kop: *Martin Weijkamp, Zwolser kan 't niet*. Weijkamp toont zich nog altijd strijdbaar: 'Het oude centrum van Zwolle is een parel. Daar wil ik voor opkomen.' Hij constateert: 'Naast het economisch belang moet ook esthetiek meetellen, voor het evenwicht. Vrienden van de Stadskern knokt daarvoor en wordt nu betrokken bij besluitvorming. Da's pure winst.' Zonder de decennialange inzet van Martin Weijkamp zou Zwolle er vandaag de dag anders hebben uitgezien.

Vereniging Vrienden van de Stadskern Zwolle

Bestuur

Peter Kamphuis	voorzitter
Raymond Salet	vicevoorzitter
Peter Bloembergen	penningmeester
Peter Goudswaard	
Patrick Rijke	
Vanessa Knaapen	
Jeroen Thon	adspirant-lid
Johan Vlaskamp	adspirant-lid
Frank Witbraad	adviseur

Erelid

R. van den Berg

(Retour)adres

Postbus 1180
8001 BD Zwolle